

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE
a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.
NYILTTÉRBE
minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

A NYOMOR.

I.

Nem új szó, nem új fogalom ez, egyidős az emberiséggel, mely annak definitióját majd szoros, majd tág értelemben magyarázta a szerint, amint az időnkint elérhető vagy szenvedhető alakban jelent meg; földrészeket érintett, vagy csak egyes vidékekre nehezedett; permanenssé vált, vagy átvonuló zivatar jellegével birt; képzelt volt vagy valódi stb.

Szóval a nyomor minden időben megtaláljuk majd elviselhető alakban, vagyis igazi nevén nevezve: a szegénységben, vagy kiáltó inség alakjában, az az a szó teljes értelmében nyomorban.

Szegények voltak s lesznek, míg emberiség lesz.

A kalászszedés meg volt a régi zsidó-népnel is és törvényileg biztosítva volt a szegénység számára az elhullott kalász.

A pogányság a rabszolgaságot léptette életbe, s ezzel enyhítette a szegények nyomorult sorsát.

Krisztus előtt több mint 1000 évvel keletkezett a brahmák törvénye, mely arra kötelezte a brahma alattvalókat, hogy szegényeit segítse.

Plató, Ciceró szinte tesznek említést műveikben a szegényekről.

A „panem et circenses” történelmileg ismert jelszava nem a római proletárok nyomoráról tanuskodik-e?

És Margotti „Róma és London” című művében mily fekete színben ecseteli azon emberek sorsát, kik Londonban sok ezer számra élnek, s kiknek se lakásuk, se élelmők nincs; kik születtek, hogy nyomorultan éljenek, s még nyomorultabban vessenek el, kik mondhatni, mint számüzött állatok élnek, fogalmuk se levén az időről, évszám, hónap s napok neveiről.

Igy van ez napjainkban is. A világvárosokban egész legio a nyomorultak száma, s minthogy a szélsőségek találkozni szoktak, ott kell keresnünk a legnyomorultabb embereket, hol a leggazdagabbakat találjuk.

Édes hazánkban is voltak, vannak s lesznek szegények, de mi eddig csak leírások, elbeszélések s könyvekből ismerkedtünk meg azon nyomorral, melyben a más világvárosokban annyi ezer és ezer ember sinlődik, a közleményeket tulzottnak tartottuk, s mindarra, mit belőlük elhittünk, egy szájalomtói gondolat villant át agyunkon, s napirendre tértünk a hallottak felett.

Nem úgy ma. — Országunk fővárosa mindenben versenyre kelt a többi világvá-

rosokkal, s így a nyomorultak száma s nyomoraik nagysága is lépést tart amazokival.

Vannak szegény emberek, nyomorultak, kiknek napifoglalkozása nem áll másból, mint hogy a szemétbérlő számára átkutatják a házából kihordott szemetet, minden talált tárggyal, minő: rongy, csont, vas, rozsedény s ruhanemű, gazdáknak leszámolnak, s nincs más díjazásuk e munkáért, minthogy a szemétkben talált nyers, vagy főtt hus hulladékot maguknak tarthatnak meg, mit e szerencsétlenek éhségük csillapítására lázas mohósággal falnak fel. — Így történik ez boldog Magyarország fővárosában: Bpsten.

De a nyomor, a pauperizmus, nem csak a főváros szegényei közt pusztít, országszerte nőttön nő, óránként nagyobb s nagyobb tért foglal, s annyira kilépett medréből, hogy minden osztálynak nehéz lesz úgy megállni, hogy annak árja gazdasági s pénzügyi állapotát meg ne ingassa, hogy a szegénységet a nyomornak, az eddig tehetőst a szegénységnek lejtőjére le ne taszítsa; s vajjon sikerülend-e? s mi módon a pauperizmus veszedelmes áramlatát rázkódtatás nélkül régi medrébe visszaterelni, avagy vagyunk s élünk romjain jute az vissza korlátai közé? ez oly talány, melyet az idő fog csak megoldani.

Az bizonyos, hogy a pauperizmus, — a nyomor — kicsinyli már a szegények kunyhóit, s már-már a tehetősebbek ajtain is készül bekopogtatni, de erről jövő számban.

VISSZATEKINTÉS A MULTRA.

II.

Azt mondtam, hogy a régi párt mindig tett és sohasem ócsárolt, az új párt épen ellenkezőleg cselekszik.

Igérttem, hogy elsorolom, mit tett az egyik párt, mit a másik.

Hogy az új párt eddig mitsem tett a közjóért, azt tudja mindenki. Hogy mindaz, mi mai napság községünkben közintézmény címén létezik, azt a régi párt alapította, alakította, szervezte és fejlesztette oda, a hol ma áll, az kétségtelen. Kétségtelen, hogy a multbani párt oly szempontból, mint mostanság, — nem létezett. Népünk azon rétege, polgártársaink közül azok, kiket a vagyon, avagy a polgárok bizalma a község képviselőtestületébe küldött; egy szív, egy lélek, egyen fáradt: a község közjává!

Nem hallottunk mi sohasem a nép érdekéről semmit, hiszen egy népképviselői gyűlésen, hol a nép vagyon és választás útján képviselve van, hol a közgyűlés minden egyes tagja adófizető volt, midőn a közgyűlésnek minden egyes tagja, mint „itt szülött” a község bajait tudta, éveken át azok elhárításán, enyhítésén fáradt, ott mindnyájunk érdekéről volt szó — ott az „oh nép” és a „szegény

népről” nem szólt soha senki, mert az alaptalan, haszontalan beszéd, nem egyéb mézes madzagnál.

Hisz a képviselő testület bármit határoz, a mi költséggel, kiadással jár, a 40 képviselő közül 20 mindig a legtöbb adót fizetők közül ott lévén, midőn érdekről van szó, mindig megvédte nemcsak a saját érdekét, de vezérelte az illetőket a polgártársak érdeke is. Azért a mitás a népség érdekéről szólani, hiszen a nép érdeke minden egyes polgár érdeke, Mindszent érdeke pedig minden mindszei előtt szent volt mindig és az lesz mindaddig, míg valaki, avagy többen annyira meg nem feledkeznek polgári kötelemikről, hogy saját érdekük előmozdításáért azt a régi, de nem szép elvet alkalmazzák: „a cél szentesíti az eszközt”, — e cél pedig nem a közjó, — hanem önmaguk érdeke, vágya, avagy bosszúja kielégítése.

Igaz, hajdan sokban más világot éltünk, volt idő, midőn egy-egy év alatt százakat költött el — a régi párt — küldöttségi utakra. Ez igaz, de igaz az is, hogy nem volt soha községi közérdekről szó, nem volt hatalom és körülmény, mely ellen és melyek között bármely kérdés úgy ne oldatott volna meg, a mit azt ép „a nép érdeke”, a közjó megkívánta. Ott van a töltés belebbezés tul a Tiszán, ott a Mindszent alatt elvonuló gát építési terve és költsége, ott a szolgabírói székhely kérdése, a tőfenék és kurearét megvétele, a regale megváltása, de ott első sorban iskola-ügyünk és azzal kapcsolatosan az állami segély.

Van most is egy fontos kérdés, egy rákfeneként rajtunk rágódó baj, a trachoma gyógyítási költségek fedezésének kérdése. A közgyűlés kiküldött egy bizottságot a megyéhez, az államtól a segély kinyerésének módjait kitudni. A bizottság (a régi párt tagjai) elmegy a főispánhoz, alispánhoz, az előbbi megígéri, hogy egy felküldendő bizottságot a belügy-miniszternél tőle telhetőleg támogatná, javasolja a bizottság felküldését, ugyanezt teszi az alispán, hozzá tévén, hogy itt az ideje, küldjön a község egy bizottságot Budapestre; épen az időben ment fel a megye és a közigazgatási bizottság felterjesztése a minisztériumhoz, — a bizottság itthon elmondja a hallottakat és tanácsoltakat, mit tesz az „új párt”, — előáll a szokott üres szólásmóddal, hogy: „nincs pénz, szegény a nép, nem kell költeni, hanem írni. Leszavazzák a józanabb „régipártot” és mi a helytelen takarékoság következménye: a minisztérium kölcsön ad pénzt, de segélyt nem. Elköltött a község eddigelé a trachoma gyógyítására 2000 frtot jóval haladó összeget, melyet soha többé nekünk senki meg nem térít, de hát volt egy pár képviselőnek alkalmá elmondani, hogy bizony most is megtakarítottunk néhány száz forintot.

Nem igaz az uraim! Hisz helyén van a takarékoság, de nem oly kérdés megoldásánál, mint a trachoma. Ezeket költöttünk és még ezeket fogunk költeni ez ügyben, mert nagyon gyenge törvénytudó az, ki a gyűlésben azt javasolja: „kimondandó, hogy eddig és eddig viseljük a gyógyítási költséget és tovább nem”, mert bizony az ily ügyek, ily bajok országos érdekűek, közveszélyesek, azokat illetőleg pedig önmagunk nem határozhatunk.

Ily irányban működik az „új párt” és a trachoma ügyben elért eredmény annak kétségtelen érdeme!?

Van még egyet-más mondanom, a szerkesztőség szíves engedelméből elmondom a jövő számban,

Közigazgatási bizottsági ülésből.

Megyénk közigazgatási bizottsága a január havi rendes ülését Rónay Lajos főispán elnöklete alatt 19-én tartá meg.

Az ülés egyik legfontosabb tárgyát a fegyelmi választmány megalakítása képezte. — Ezen választmány tagjává egyhanguslag megválasztottak az alábbi tagok és pedig: Kiss Zsigmond, Halus József bizottsági tagok, Lévy Ferenc tanfelügyelő, Csabi Andor megyei államépítészeti főmérnök.

A megyei főorvos jelentése szerint Sándorfalván a gyermekek között a hólyagos himlő járvány-szerűleg lépett föl. 22 betegedési eset között 7 halállal végződött.

Az államépítészeti hivatal javaslata folytán a megye több külső útján 5 új utász alkalmazása határozott el 250 frt évi fizetéssel; elfogadtatott továbbá elvileg, hogy a Szentesből kiágazó országutak azon részére is, melyek még nincsenek rendszerezve kiépítve, utászok alkalmaztassanak; erre nézve azonban majd csak a költségvetés beterjesztésekor határoz a közigazgatási bizottság érdemileg.

Érdekesebb tárgya volt még az ülésnek az adófelügyelő előterjesztése megyénk 1885-ik évi adózási viszonyáról, melyeket a következőkben tárunk olvasóink elé:

Egyenes adókban 1884. év végével maradt hátralék	108,033 frt 36 kr.
Folyó I., II., III., IV. negyedévi részt	581,802 frt 77 kr.
Utólagos szaporodás	13,487 „ 44 1/2 kr.
Összes előírás	703,328 „ 57 1/2 kr.
Levonva az utólagos törlést	30,844 „ 10 1/2 kr.
Marad helyesbített tartozás	672,484 „ 47 kr.
Erre befolyt jan. 1-től november végéig	511,981 „ 71 kr.
És decz. hóban	31,014 „ 38 kr.
Összesen	543,006 „ 09 kr.
Marad decz. végével hátralék	129,478 „ 38 kr.
Összehasonlítva a folyó évi dec. hóban befolyt	31,024 „ 38 krral.

A múlt év hason havában befolyt	41,269 „ 66 krhoz
mutatkozik a múlt évi december havában	10,245 „ 28 krral
kevesebb eredmény.	

II. Hadmentességi díjban.

A múlt év végével maradt hátralék	33,268 „ 21 kr.
Folyó évi előírás	22,116 „ 50 kr.
Utólagos szaporodás	465 „ — kr.
Összes előírás	55,849 „ 71 kr.
Levonva az utólagos törlést	8 443 „ 00 kr.
Marad helyesb. tart.	47,406 „ 71 kr.
Erre befolyt múlt évi jan. 1-től nov. hó végéig	14,532 „ 07 kr.
És december hóban	2,040 „ 50 kr.
Összesen	16,572 „ 57 kr.
Marad december végével hátralék	30,834 „ 14 kr.
Összehasonlítva a múlt évi dec. hóban befolyt	2,040 „ 50 kr.
Az 1884. év hason havában befolyt	4,077 „ 85 krral
szemben mutatkozik	2,037 „ 35 krral
kisebb eredmény.	

III. Bélyeg és jogilletékekben.

A múlt év december havában befolyt	7,373 „ 69 kr.
Összehasonlítva az 1884 év hasonhavában befolyt	10 803 „ 51 1/2 krral
szemben mutatkozik	3,429 „ 82 1/2 krral
kisebb eredmény.	
Ezek szerint az általános rossz pénzügyviszonyokat tekintve, a múlt évi adózási eredménye nagyon is kielégítőnek mondható.	

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

A sonka és a kolbász

megpenészedése ellen legeredményesebben alkalmazható a konyhasó. — A sóból ugyanis valami edénybe péphez hasonló töményoldatot készítünk és ha a penészes kolbászt, vagy sonkát ez oldattal vékonyan bevonjuk, a penész eltűnik és néhány nap múlva a só kivirágzik és így a további penészedésnek útját állja.

laki e korról hű történelmet akar írni, nem kell egyebet tennie, mint e hirdetéseket átkutatni, melyek a nép gondolkodását, erkölceit és szokásait a legvilágosabban föltárják.

A francia „Moniteur universal,” mely 1789. nov. 24-én jelent meg először s a francia forradalom kitörésekor azonnal „Gazette nationale“-ra változtatta címét, hirdeti olvasóinak, hogy elfogad hirdetéseket, ha 10 sorért 3, 20 sorért 6, 40 sorért 18 livret (aranyt) fizetnek.

De az ár nagysága miatt csak a forradalom alatt virágozhatott föl a reklám, mert voltak tetemes számmal olyanok, kik józan fővel nézték a dolgok folyását az általános mámorosság alatt, kik nem kábultak el holmi üres pházisok hallatára, mint a sansculottok, s épen azért a zavarosban akarván halászni, fölhasználták emberségesen a reklámot.

Ez meg viszont bő jövedelmi forrását képezte a politikai vörös forradalmát lapoknak.

De elég ennyi a reklám multjából, fordítsuk figyelmünket a modern reklámra!

Bajos dolog volna párhuzamot vonni az egyes országok reklám ügyek között, annyit azonban mondhatunk, hogy Franciaország, Anglia és Amerika körülbelül egy színvonalon állanak. Németországban nagyban emelkedik a reklám újabb időben; a miénk pedig csak a többi előrehaladottabb nemzetek reklámjainak utánzata.

E téren önállóság még nem mutatkozik Magyarországon. Talán jobb ez az állapot, de sokáig nem maradhat így. Kereskedelmünk folyton emelkedik és vele a reklám ügye is.

Az összes kereskedő világban követik ezen amerikai nézetet: „A ki üzletet akar csinálni, a nélkül, hogy hirdetéseket tönne, úgy cselekszik, mint

Az ócska újságpapírosnak

kemény hidegben nagy hasznát veheti a gazda. — Az amerikaiak már régebben rájöttek, hogy a többszörösen egymás fölébe ragasztott újságpapíros tyuk- és sertésólak oldalainak kibélelésére igen alkalmas, mert rossz hővezető lévén, azok melegét megtartja. — Ajánljuk ez eljárást gazdatársaink figyelmébe.

A sárgarépa mint egérméreg.

Egy veterán gazda azon tapasztalatra jutott, hogy az egerek, ha néhány napig kizárólag sárga répát esznek, elpusztulnak. — Ezen irányban kísérletet is tett 12 egérrel és arra a meggyőződésre jutott, hogy a 12 egér közül 7 halálát kétségtelenül a sárgarépa okozta. — A sárgarépa főzött állapotban is megtartja mérgező hatását; mert 3 más egér kizárólag főtt sárgarépával tartatván, 3 nap múlva szintén elpusztult. A sárgarépával jól lakott egerek igen nyugtalanok, eszeveszetten futkároznak addig, míg csak a sárgarépa mérges anyagának hatása következtében el nem erőtlenednek. — Az így elpusztult egerek boncolásánál ugyanolyan tünetekre akadtak, mint a megmérgezett egereknél.

A vajaköpülés.

Ha a köpülőt félig töltjük meg, akkor kétszer annyi ideig tart a vaj elkészítése, mint ha a köpülőt csak harmadrésnyire töltjük meg. — Okosabb tehát nagyobb köpülőt venni és ezt csak harmadrésnyire megtölteni.

Világfolyása.

A keleti kérdés, illetve a szerb-bolgár háború ügye képezi még ma is a legkomolyabb ügyét az Európai politikai életnek s úgy látszik, hogy sikerülni fog a hadviselő felek között a békét helyreállítani, s ez által a Balkán félszigetet egy újabb és eredményében beláthatatlan bonyadalmaktól megmenteni. Európa nagy hatalmasságai ugyanis felszólították Szerbiát és Bulgáriát seregeik lefegyverzésére, mely esetben Törökország

egy fiatal ember, ki szerelmes egy csinos lányba és sötétben szór felje csókokat; ő tudja, mit tesz, de kivüle senki.

Amerika a reklámok fogalmazásában a legleleményesebb. Minden dolgot föl tud használni a maga céljaira, mindenből hasznot húz. Csak egy példát akarok megismertetni, e cikk olvasóival, mely eléggé jellemzi a „yankee” észjárását.

Midőn Kossuth Lajos Amerikában járt, Philadelphiát is meglátogatta. A közönség lelkesült a nagy szabadsághősért s nagyszerű óvációkkal fogadta. Egy kereskedő reklámmal tisztelte meg, melyen Kossuth neve diszlett. És most mi volt ezen falragaszon? Nagyobb vörös betűkkel volt ez felírva — magától értetődik angolul: — „Mit nem tud Kossuth?! Alatta kis betűkkel volt reá a felelet: „Inget varrni; de tudok: én Blaster Jónás” stb. Ez olyan eklatáns példa, mely világosan mutatja, milyen az amerikai reklám.

Régi dolog, hol fény van, ott rendszerint árnyék is szokott lenni. A reklám alkalmas eszköze a jónak és rossznak, a soliditásnak és szédelgésnek kifejezése; kelepce, mely csábételeivel veszélyeztetni a tapasztalatlant. A fővárosiak nincsenek annyira kitéve a kelepcebe esés veszélyének, mert minden nap meggyőződhetnek arról, hogy mi a modern reklám; de a kis városiak és falusiak igen, ezek képezik a megcsaltaknak nagyobb százalékát. Így megyünkre a hitel! Szomorú következményei vannak e szédelgésnek, a solid kereskedők bűnhődnek súlyosan a haszontalanokért.

Ennek előmozdító a szabad sajtó tág köpeyen alá bujt szédelgők. Ki többet fizet, az az ur — a mai világban. Már hiában! ez ellen nem tehetünk semmit, mert „változnak az idők és mi változunk

TÁRCZA.

A RECLÁM.

— Művelődéstörténelmi vázlat. —

(Vége.)

Ha átvizsgálja valaki a régi hirdetményeket, oly dolgokra és eseményekre fog bukkani, melyeket az életben figyelemre sem méltattak és még a történetész előtt is ismeretlenek.

Azon nem fog senki csodálkozni, hogy a XVII. században a „haute volee” igényeihez tartozott Angliában néger gyermeket, mint inast — groom — tartani a háznál; de azon fog, ha hallja, hogy a néger fiút, mint bármely más élettelen tárgyat, el lehet adni. Így még 1779-ben hirdethette egy liverpooli lap, hogy Dunbar városában elárvereztetik egy macska, meg egy 14 éves néger fiú. Ime, a szabadságszerető angol, ki legjobban küzdött a néger rabszolgaság megszüntetése érdekében.

A könyvkereskedők és gyógyszerészek különös, csakis e célra szánt betűkkel nyomatták hirdetéseiket.

A XVIII. században nyert nagyobb fontosságot a reklám Angolországban, de még távolról sem emelkedett azon fokra, melyen ma áll. Nem csak kereskedők hirdettek, hanem mindenféle rangú és rendű emberek. A hirdetéseket sablon szerűen voltak kezelve, 7—8 sor hosszúak voltak és 1 shilling volt az ár, a melyért a nyilvánosság elé bocsátották. Azonkor romlott erkölce és vadsága híven tükröződik vissza e reklámokban és hirdetéseikben. Leplezetlenül jeleztek a legerkölcstelenebb szindarabok előadását naponként stb. Ennek oka pedig a két György udvartartásában rejlik, mely a népek példálul szolgált az obsevenitások rendezésében. Azért, ha va-

és Görögország is, melyek a szerb-bolgár háboru folytatása esetén hasonlóan háborúra készen állanak, szintén kötelesek minden további fegyverkezés megszüntetésére. — A nagyhatalmak, melyek között az Osztrák-magyar biromalom mellett Német és Oroszország viszik a döntő szerepet, feltétlenül békét követelnek, s így ennek, ha a bolgár és szerb nép hangulatában az európai közóhaj nyer érvényesülést, be is kell következni. Mindennek dacára azonban arra, hogy háboru lesz-e, vagy béke, döntené az fog, hogy mennyire tud majd uralkodni a szerb és bolgár béke-párt a háboru-párt felett, mely eddig különösen Szerbián a bolgároktól szenvedett vereség visszatörlesztésének vágyai folytán, határozottan tulsúlyban volt. Dönt a kérdés felett az is, hogy a nagy egység felé törekvő bolgár nép nem kíséri-e meg a diplomatiái uton erőszakolt békével szemben forradalom útján érvényesíteni vágyait? Szóval ma még nagyon kérdéses, hogy lesz-e, vagy nem lesz-e háboru Szerbia és Bulgária között a tavasz beköszöntével.

Franciaországban Freycinet elnöklete alatt az új kormány megalakult, s úgy látszik, hogy ezen kormány a tengerentúli terjeszkedésnek korlátozásával otthon igyekszik erősebbé és hatalmasabbá tenni Franciaországot. A mai hangulat szerint a kormány ezen politikája Németország-ellenesnek nevezhető. Hiába, Franciaország soha nem fogja elfelejteni Szedan emlékeit, s ha lehetne, s ha tudná, szívesen visszatörlné azt a vereséget, melyet Poroszországtól szenvedett. Ez azonban egy nagyon távoli jövő kérdése.

Angolországban még mindig nincsenek túl az új parlamenti alakulások következtében szükségessé váló új kormány alakítás kérdései. Az ellenzék ugyanis, mint erről már megemlékeztünk, négy szótöbbséggel győzött a ma uralkodó kormány felett, de ezen szótöbbség éppen nem elégséges arra, hogy a mai kormányelnök Salisbury-val szemben Gladstone kormányalakításra merjen vállalkozni s így, miután parlamenti kisebbség

mellett Salisbury sem kormányozhat, a helyzet aligha oda nem fog fejlődni, hogy Angolországban új képviselő választás lesz. Ez a körülmény azt mutatja, hogy a legalkotmányosabb rendszer mellett is ki van téve az ország a kormányzás bizonytalanságának.

Poroszország tul van uralkodójának Vilmos császárnak jubileálási ünnepélyén. Poroszországgal szemben ez idő szerint a lengyeleknek Poroszország területéről való kiutasítása foglalkoztatja az európai közvéleményt. Megemlékeztünk ugyanis multkoriban róla, hogy Bismark a Posenben élő lengyeleket, kiknek száma közel 40 ezerre megy, császári üzenettel kiutasította az országból és pedig azon okon, mert ezek, mint például a mi szászaink Magyarországon, ellenséges érzelmeket tápláltak a porosz állameszme és fenálló törvényekkel szemben. Ezen kiutasítást a közvélemény, mint emberies szempontból elfogadhatlan eljárást, visszatetszéssel fogadta, s most ezen eljárás miatt a porosz birodalmi gyűlésen meginterpellálták a kormányt, de miután a kiutasítás a császár rendeletére történt, ezt a kormány nem tartja a birodalmi gyűlés elé tartozónak, s éppen azért a kormány tagjai közül senki sem vett részt az ügynek tárgyalásánál. Ennek dacára a birodalmi gyűlés határozatilag azon véleményének adott kifejezést, hogy a kiutasítás nem fér össze Poroszország méltóságával és érdekével. Ezen határozat azonban vajmi keveset ér és keveset használ a kiutasított lengyeleknek, mert Poroszországban nem a birodalmi gyűlés határozata, hanem Bismark akarata a döntő. Vajjon mit szólnának a mi örökké elégtelenedő szászaink, ha a mi kormányunk így bána el velük?

A külföldi eseményekkel szemben hazánkat legközelebb érdeklőleg a lefolyt hét eseményét jegyezhetjük fel, hogy az országgyűlés hosszas vita után befejezte az 1886. évre szóló költségvetés általános tárgyalását. A kormánypárt és ellenzék egyformán a leghatalmasabb embereit küldte a vitába, melyben az ellenzéki szónokok az

ország anyagi helyzetének hanyatlását festették s igyekeztek kimutatni, hogy az államháztartásban az egyensúly nemhogy helyre állna, hanem a deficit mindegyre növekszik. Az ellenzéki szónokok a költségvetésben kimutatott 14 millió deficit helyett 30—40 millió deficitet tüntettek ki. Ezzel szemben a kormánypárt szónokai kimutatták, hogy amár most 75 millió forinttal nagyobb az évi kiadás, mint 1885-ben volt, mégis az akkori 42 millió deficittel szemben ma csak 14 millió a hiány, pedig a lefolyt 10 év alatt 21 millió forint beruházást tett az ország és 11 millió frt adósságot törlesztett. Az országgyűlés nagy többsége természetesen, miután mást ugy sem tehetne, elfogadta a költségvetést.

Helyi és vegyes hírek.

— **Vadászat.** Országgyűlési képviselők: drgr. Pallaviciny Sándor ur 6 méltósága f. hó 12., 13. és 14-ik napjain tul a tiszai birtokán hajtóvadászatot rendezett, mely nagyszerű eredménnyel végződött. A vadászaton résztvettek országgyűlési képviselőkön kívül: gróf Apponyi Géza, gr. Majláth József, drgr. Pallaviciny Ede, drgr. Pallaviciny János 6 méltóságai, továbbá főtisztelendő Rózsa Ferenc esperes, Szeged belvárosi plebános, Abaffy Aurél szegedi kir. közjegyző, Reiner Róbert birtokos, Burger Alajos uradalmi felügyelő, Novák József ügyész, Basa Kálmán titkár, Mazanetz János erdőmester, Ivánkovics Imre és Vedres István kasznár urak. — Az eredmény az első napon: 303 nyul és 3 különféle, a második napon 7 fácán, 405 nyul és 2 különféle, a harmadik napon 7 fácán, 726 nyul és 1 különféle, összesen 14 darab fácán, 1434 nyul, és 6 különféle.

— **Megkerült.** Orosz Mihály polgártársunk, ki nek elűnését lapunk mult számában jeleztük, már hazajött. Bujdoklásában nem haladt tovább Hódmezővásárhelynél, a hol eszébe jutott a példabeszéd: „mindentűt jó, de mégis legjobb otthon“, meggondolva a dolgot, haza felé vette útját, a hová szerencsésen meg is érkezett. — Nagyobb baja e kis kirándulás alatt nem is esett, mert Hódmezővásárhelyen volt lakostársunk: Oláh Mihály vendégszerető házában talált néhány napra — mig távol volt — menedéket.

bennök.“ Csak az a körülmény teszi némileg tűrhetővé az állapotot, hogy a közönségnek mindinkább kinyílik a szeme és a rendőrség is figyel az ilyenekre; úgy, hogy állíthatjuk, miszerint a realán tisztultabb alakban a kereskedelemnek és forgalomnak a jövőben nagy hasznára válhatik.

Becker Nándor.

ZRINYI, A KÖLTŐ HALÁLA.

— Pályadíjjal koszoruzott történeti beszély. —

(Folytatás.)

Az országgyűlésnek szeptember 19-én történt szétoszlása után, néhány pihenő nap mulva jelenjünk meg az udvari tanácsban, s hallgassuk, mit beszélnek ott.

Inkább homályosnak, mint fényesnek mondhatjuk a termet; egyszerű benne minden, még az egyének is. Kevés arcról olvasható le a honfi-gond, de annál többről a gőg, harag és a boszu. Jelen van Montecucculi is, kire a hozzá közel ülő tanácsosok gyakrabban tekintenek, mint magára a császárra, vagy a mellette álló Porcia hercegre, ki a császár intésére a magyar országgyűlés menetrendjét s eredményét adja épen elő. Elvégezvén ezt a herceg, kérdést intézett a császár a tanácsosokhoz, ha valjon helyeslik-e mindezeket, megegyeznek-e a határozatokban s a jövőre nézve, mily intézkedéseket szándékoznak véghez vinni?

Az evangélikus rendeket illetőleg Porcia herceg emelt újra szót, előterjeszté a kelet-éjszaki tizenhárom megye gyűlését, a nádorral együttes eljárást, ajánlatát és tervét, mely el is lön fogadva.

Erre Montecucculi emelkedett fel, szigorú tekintetét vetve a körüle levőkre, miatha valamire parancsolóan akarta volna őket figyelmeztetni és szolt:

— A magyar országgyűlési végzések nagy részét helyeselnem kell; de midőn egy oly férfiúról van szó, ki meg nem érdemelt, s reánk nézve veszélyes tiszteségekkal halmoztatik el, kötelességemnek tartom felszólalni az egész tanács ellenére is, mert azt nem helyeselhetem. Reménylem, felségedet nem fogja sérteni merészségem; — én katoná vagyok.

— Halljuk, ki az? mond a császár.

— Az, folytatja Montecucculi, ki sem felséged kormányával, sem elleneikkal nem tart nyíltan együtt, — kinek tehát célja nem lehet más, mint nagyravágyás, ki mindazon által hadvezéri talentum nélkül hadvezér, s kinek egy oly vár építésébe is beleegyezését adta felséged, melyből akár azt tekintstük, hogy a török szemében örökös szálka lesz, akár azt, hogy az illető általa hatalmát növelheti s növelni fogja, mindig csak reánk háramlik a baj és veszély. E férfiú Zrinyi Miklós, a hatalmas bán.

Csak egy-két ajkról hangzott az „ugy van,“ „helyes,“ mig a nagy többség csodálkozva tekintgett majd egymásra, majd Montecucculira, majd a császárra, ki hosszas gondolkodás után így válaszolt:

— Jegyezzék meg önök, hogy a Zrinyiek iránt mi tisztelettel és hálával tartozunk, s hogy ha a Zrinyiek hatalma megtöretnék Magyarországon, nem lenne, ki e népet féken tartsa, a Zrinyieket bántanunk nem szabad, a mig meg nem döntenék a tapasztalás omez igazsága: „A Zrinyiek hívek a királyhoz.“

Montecucculi majd elragadtatott dühe által,

azonban elfojtva azt, nyugodtan, ülve várta a tanácskozás végét.

Az egész estvét fel s alá sétálva, szobájában gondolkodva tölté. Eszközt keresett, mert az az egypár tanácsos kevés, — ha megbuktatnom nem lehet — gondolá, — akkor veszni fog.

Sokáig gondolkodott, végre egy név jutott eszébe, s a név Löblin Zsófia, Zrinyi második neje. „Helyesen! A nőknek több gyengéik vannak, mint a férfiaknak. Én magam leszek magamnak uttörő, s ha mindenki ellenem lesz is, meg van az ut, meg lesz az eszköz, megmutatja Montecucculi, hogy megtartja esküjét!“

Letült és irt. Az éj haladt, a levél kész lett.

III.

Változnak az idők; változnak az emberek, változik a gondolkodásmód; de a legváltakozóbb, s változékonyabb érzelmek lakása legkevesebbet változik: a szív. Jól beszélük, hogy tenger a szív; felkavarja a vihar, de nem látta még senki, hogy legmélyén őrzött kincseitől megfosztotta volna.

Mi volt eseményeink korában Bécs? s mi ma? S meynyit változott csak ama pár év alatt, mióta gazdája bunak eredve éli fiatalon is hosszú napjait; Bécs egyik utcájának azon, pár év előtt még mindenben tetszést keltő csinosága laka, melybe most az olvasóval belépek, s hová később nyomunkon más is bekopogtat, s talán nem egészen sikertelentül.

Hajh, pár év előtt fényes volt e ház; mert fényes volt a fiatal gazda lelke is: éj volt bár lelken szülői halála miatt, de csillagokat gyujtott egére — a szerelem.

(Folyt. köv.)

— **Sorshuzás.** Az 1866. évben született s az 1886. évi fősorozásra az I. korosztályban felhívott hadkötelesek sorshuzása a tisztantuli sorozó járás összes hadköteleseire nézve f. hó — ik napján fog itt Mindszenten, a község tanácstermében megtartatni. Ajánljuk az illetők figyelmébe.

— **Adózó polgártársaink** figyelmébe ajánljuk az adófelügyelő azon rendelkezését, hogy mindazok ellen, kik a folyó hó 31 ik napjáig bezárólag a múlt évről hátralékban maradt adóikat le nem fizetik, a hátralékban maradt adóösszegnek a hátralékosok birtokaira leendő telekkönyvi bekebelezését foganatba veszi. Ehhez az egész dologhoz nekünk csak azon megjegyzésünk van, hogy szeretjük a pontos és lelkiismeretes tisztviselőket, sőt kívánjuk, hogy a tisztviselő kötelességtudó is legyen, de az adófelügyelő ur ezen intézkedését sehogy sem tudjuk a kötelességtudással megegyeztetni. Ez nem pontosság és lelkiismeretesség, hanem a gazdasági válság közepette ily szerfelett zaklató s az adózóra nagyon is költséges eljárást éppen akkor alkalmazni, midőn boldog világban is éppen ily időtájban van a legkisebb pénzforgalom: az adózó polgárok irányában lelkiismeretlenségnek tartjuk. Ebből az intézkedésből mi úgy látjuk, hogy az adófelügyelő ur, mint a ki nem régen viseli ezt a hivatalt, így akar magának érdekeket szerezni. Higyje el azonban nekünk, hogy ez nem lépcső a Parnassushoz.

— **Híresztelés** lenne, ha lenne, de nincs; értjük a híresztelés alatt a közérdekű s a lakosság által tudni szükséges dolgok hírlapi hirdetését. Úgy látszik, az előjáróság még a hirdetésnek ezt a módját nem ismeri. Pedig higgye el az előjáróság, hogy nagyon célszerű dolog ám ez, mert az a régi divatu templomelötti, no meg a dobszó általi híresztelés a mi községünkben a XIX. század utolsó negyedében nem elég ám az üdvösségre. Vajmi kevesen vesznek arról tudomást, sőt éppen azok nem, kiknek legtöbb közük volna hozzá, a dobszó általi hirdetés, ma már csak az utca porában játszadozó gyermekeknek, nem pedig dolgoik után látó férfiaknak való. Azért ajánljuk a községi előjáróság figyelmébe a hírlapi hirdetést, vegye foganatba, megköszöni a lakosság, mert nem lesz kitéve annak, hogy határidők elmulasztása által magának kárt okozzon. — Egy némely dolgokat eddig a „hírek“ rovatában közöltünk, de hát mindentudók mi sem vagyunk s így, minthogy magunknak kell még az ilyenü híreket innét is, onnét is összeböngéznünk, a leggyakrabban még ily módon sem adhatunk értesítést a lakosságnak, a minék azután természetesen következménye az, hogy nagyon sokan elkésnek dolgukkal.

— **Adóbeváltás.** Figyelmeztetjük mindazokat, a kik III ad és IV ed osztályu kereseti adó alá eső jövedelmet élveznek s a jövedelem bevallásához szükséges vallomási ivatek megkapták, hogy azt pontosan és lelkiismeretesen betöltve e hó 31-ik napjáig bezárólag a birtokajlvántartói hivatalba annál is inkább beszolgáltassák, mert különben tetemes anyagi kárt szenvedhetnek.

— **Verekedés** volt egyik éjjeli bálban e hó 17-én, a midőn is részint a községi őrző, részint pedig a csendőrség öt verekedőt kísérték be a hűvösre. — Jónak látnánk, ha az ily verekedőket az előjáróság, a szolgabírói hivatalnál bejelentés s ott meg a kihágásokról szóló törvényt szigorúan alkalmaznák ellenők, mert a verekedés már egész mániává vált.

— Az „**Amerikai Nemzetőr**“ ajánlja a belügyi kormány a hatóságok figyelmébe oly czélből, hogy annak elterjesztésben közreműködjenek. Mi is ajánljuk a másik világrészben megjelenő eme magyar lapot, mely ott élő hofitársainak viszonyainak hű ismertetője. Az előfizetési díj nem nagy s többen társaságba állva, minden megterhelhetés nélkül előfizethetnek reá. E tekintetben egyébiránt Wimmer Károly urtól, mint a kinek a szerkesztőség a lap egy példányát mutatványul beküldötte, az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

— **Széchenyi—Kollarits féle** alapítványi segély díj állomások jöttek üresedésbe. Ezen, évi 63 frt segélydíj elnyerhetőségért a pályázati kérvények az

egyházmegyei hatósághoz az 1886-ik évi mártins hó 15-ik napjáig nyújtandók be. Pályázhat nemzetiségi különbség nélkül mindenki, a ki igazolja, hogy magyarországi születésű, rom. kath. vallású, elaggott, keresetképtelen s a fejedelem, a haza körül, vagy a népnevelés terén mint tanító, vagy egyéb közszolgálati téren érdemeket szerzett. A kik nemesi származást igazolhatnak, előnyben részesülnek.

— **Kettős gyilkosság.** A Pozsonyvidéki Lapok írja: A Guta községgel határos alsó szeli hidnál levő csárdában kettős gyilkosság történt. Az eset részletei a következők: Egy jómódu farkasdi gazda 15 éves leánykájával együtt a dunaszerdahelyi országos vásárra indult saját kocsján, mely után két szép csikó is volt kötve, azokat a vásáron eladni óhajtván. Utjokban ejtették az alsószeli hidnál levő csárdát, ott rövid időre lezártak, mely idő alatt a kocsmáros is megszemlélte a szép két eladó csikót, kérdvén, hogy hova viszi őket. A farkasdi gazda ezután tovahajtatott s a két csikót a szerdahelyi vásáron el is adta 450 forintért. Visszafelé jövet, ismét ugyanabban a csárdában tartottak pihenőt, s miután sötét éjjel volt, kérték a csárdatulajdonost, hogy adna nekik éjjeli szálást, mit az szivesen meg is adott. Szép esendben nyugalomra tértek mind annyian; a farkasdi gazda lovai mellett az istállóban, 15 éves leánya pedig a kocsmáros szobájában, annak egyik gyermeke mellett az ágyban. A leányka szokatlan helyen lévén, nem tudott elaludni s így alkalmat volt hallani, amint a kocsmáros a feleségével hosszabb ideig s aztis hallotta, amint az tanácskozott a fölötti kételyét fejezte ki, hogy a farkasdi ember lovait csak 200 frtot adta volna el, (mert az utas azt mondá a kocsmárosnak, valószínűleg óvatosságból, hogy csak 200 frtot kapott lovaiért). A kocsmáros és felesége bizonyára már előre meghatározott terv szerint, éjnek idején kiosontak a szobából s az istállóban alvó farkasdi embernek nyakát elmetstették s miután a meggyilkoltak zsebeit kikutatván, ott csupán 10 frtot találtak, a bolttestet a padlat alá rejtették. A többi pénz a 15 éves leány oldalára volt kötve egy kendőbe, a mit a gyilkos kocsmáros nem is sejtett. A leány azonban, hallva a kocsmáros és neje suttogását és szándékát, miatt azok az istállóban voltak — kiosont az utcára s a szerdahelyi uton visszafelé indulva, segélyért kiáltott. S a szerencse bizonyos távolságban ép két pozsonyvidéki csendőrt hozott arra, kik a leány segélykiáltását meghallották s nyomban a hang felé siettek. Összetalálkozván, a leány elbeszélé az esetet s tüstén a csárdába indultak együttesen. Míg a leány segélyt keresve künn járt, addig a gyilkosok az istállóban teljesen végeztek s visszajöttek a szobába, hol a sötétben a leánynyal szerettek volna elbanni abban a reményben, hogy az jól alszik az ágyban, s az annak szánt tervet saját fiukon hajtották végre, ugyanis egy zsákkal bekötvén a száját, a házu melletti fekete Vágba dobták a jégleben keresztül. S így a leány a csendőrökkel egyetemben a csárdába, belepelt a csendőrök a kétszeres gyilkost nyomban Szerdahelyre szállították feleségével együtt s most a pozsonyi törvényszék börtönében várják ítéletüket.

— **A dorosmaiak kegyelete.** Szeged város tanácsa legközelebb egy barány illetékességi helye fölött fog határozni. A baránynak ugyan mindegy akármint határozni „ügyében“, márcsak azért is, mert — köből van. Hanem a dorosmaiak ép ezért kívánják maguknak. A barány, mely most a Somogy-könyvtár régiségei között emlékeztet a mulandóságra, a szegedi várac lerombolása előtt annak falába volt beépítve. — Erről az ősi időkbeli való emlékről most Dorosma község hatósága történeti alapon nyugvó felvilágosítást ad. Dorosmát ugyanis a mohácsi vész után a török hadak a földdel egyenlővé tették s külsőben s nagy katolikus templomból kő követ nem maradt. A földig lerombolt templom törmelékait azután a törökök felhasználták a szegedi várac építésénél s annak nagyobb részét a nyugati bástya falába rakták. A barány a templom belsejében fali kéesség volt s így került Szegedre, a várac oldalába. A dorosmai hatóság hivatkozva e történelmi eseményekre, s melyek után az első királyok alatt épült Dorosmából nem maradt más történeti emlék, mint ez a köbbarány, arra kéri Szeged város hatóságát, hogy ezt a Dorosmára nézve becses ereklyét engedje át nekik; mert ők nem éreznék magukat hálás utódoknak, ha ezt az egyedi emléket a múltból nem igyekeznének kegyelettel megőrizni. — A szegedi tanács valószínűleg át is fogja adni a barányt.

— **Elkésztett újdonság.** Disznóölés nem eshetik meg gyerek nélkül: tapasztalják ezt a tanító urak, mikor naponként 5—6 gyereket kell nélkülözniök, kiket a leölt jószág pörkölt fülé fránti igény otthon visszatart. Palkó is haza kérdzett tegnappelött. A tanító ur elengedte őt, mert tavaly meghálalta egy méteres kolbászal. Az idén azonban kol-

bász nélkül jött az iskolába másnap, a háládatlan. No várj, majd eszedbe juttatom, gondolá magában szigorral a tanító ur. S az alkalom rövid időn megjött Palkónak a szomszédja ugyanis sugdosott valamit, mire Palkó a könyökével böki oldalba, hogy ne fecsegyen, mert a tanító ur ma mindég erre felé néz. Most vagy soha. „Hát te haszontalan mért idődösöd oldalba szomszédodat — he? Gyere csak ide, tartsd a markodatt. Úgy ni.“ Erre előveszi a kis nádpálcikát s Palkó remegő markábasujt hármát: „ne neked kolbász... szereted a kolbászt... látod én adok kolbászt“ S Palkó érezte ezen kolbászok forró voltát, zsebre dugta markát s délután már helyre hozta a hibát, mikor beállított a tanító úrhoz egy igazi kolbász melleklettél.

— **Zsidók vasárnapja.** Az amerikai zsidók közt mozgalom indult meg azzal a czélzattal, hogy ünnepnapjukat czélszerűségi szempontból szombatról vasárnapra helyezték át. A mozgalomnak, úgy látszik, lesz sikere. Mint ugyanis Pittsburgból jelentik, az ott egybegyűlt reformált zsidó rabbinusok kinyilatkoztatták, hogy az istentiszteletnek vasárnapon való megtartása nem ellenkezik a zsidó vallásnak sem szellemével, sem törvényeivel.

— **Öngyilkosság dinamittal.** Rozsnyói írják az „E.“-nek: Kromberger N. cipész jan. 12-én eddig hallatlan módon vetett véget életének. Ugyanis szájába tett dinamit tölténnyel fejét szétrobbantotta, annyira, hogy még nyakának sem maradt nyoma. A rozsnyói katolikus papság egyházi szertartással való eltakarítását megtagadta, mi általános indignációt keltett s a rokonok kérelmére az evangélikus káplán temette el.

— **Gyermeklogika.** — Hogyan van az Károlyka, hogy apátdói olyan gyakran verést kap? — Mert ő erősebb nálam!

— **A nagyváradi püspökség.** Lipovnický halálával megürült nagyváradi püspökség vagyónát Bonc Ferenc miniszteri tanácsos, alapítványi igazgató átvizsgálván, kiderült, hogy százötvenezer forinttal tartozik Lipovniczky hagyatéka a püspökségi birtokállományak. Ehhez a csinos összeghez jön hozzá még a körülbelől tíz év alatt felszaporodott rengeteg adóhátralék, melyet a pénzügyminiszter sehogy sem akar elengedni.

— **Cselédek közt.** Jean sötét arckifejezéssel: Tudod-e, hogy azonnal itt hagyom e házat, ha gazdánk nem vonja vissza, amit ma reggel mondott? — S mit mondott? — Azt, hogy keressek magamnak más helyet.

— **120,000 frtos sikkasztás.** Nagy-Kikindáról írják a „P. N.“-nak: Erélyes megyei alispánunk rendelete folytán az itteni községi pénztár egy bizottság által megvizsgáltatott s abban százhuszezer frtig terjedő hiány fedeztetett fel, minek folytán a szolgabíró, segédszolgabíró, községi bíró és pénztárnok hivatalaiktól felfüggesztettek, a többi hivatalnokok ellen pedig a fegyelmi eljárás elrendeltetett. Miután még sokkal nagyobb rendetlenségek előre láthatók, a birói állomásra tekintélyes embert találni nem lehet.

— **Sajátságos szokás** uralkodik az afgánoknál déli Perzsiában. A ki ugyanis valami bűnt követ el, bizonyos számú asszonyt köteles a sértettnek, vagy családjának adni. Így például gyilkosságért 1, az orr, fül, vagy kéz megcsönkítéséért 6, egy fejsértésért 1 asszonyt kell a bűnösnek adni a sértett fél, illetőleg családja számára. Ha tehát valami melyik afgán meg akar szabadulni a feleségétől, nincs kényelmesebb mód, mint annak, a kivel legelőbb összeakad — beütni a fejét!

— **Érdekes tanfolyam.** New-Yorkban Wise, a füttyülés művészetének tanára — a szájkicsinyítést ígér a női világ azon részének, melyet a természet nagy szájjal áldott meg. Eddig 23 nőtanítványa van, kik szorgalmasan füttyülnek, mert ezáltal érik el a szájuk megkisebbedését!